

Európsky ekologický dohovor a región Hornej Nitry

Lívia Vašáková, vedúca Sekcie ekonomických analýz,
Zastúpenie Európskej komisie na Slovensku

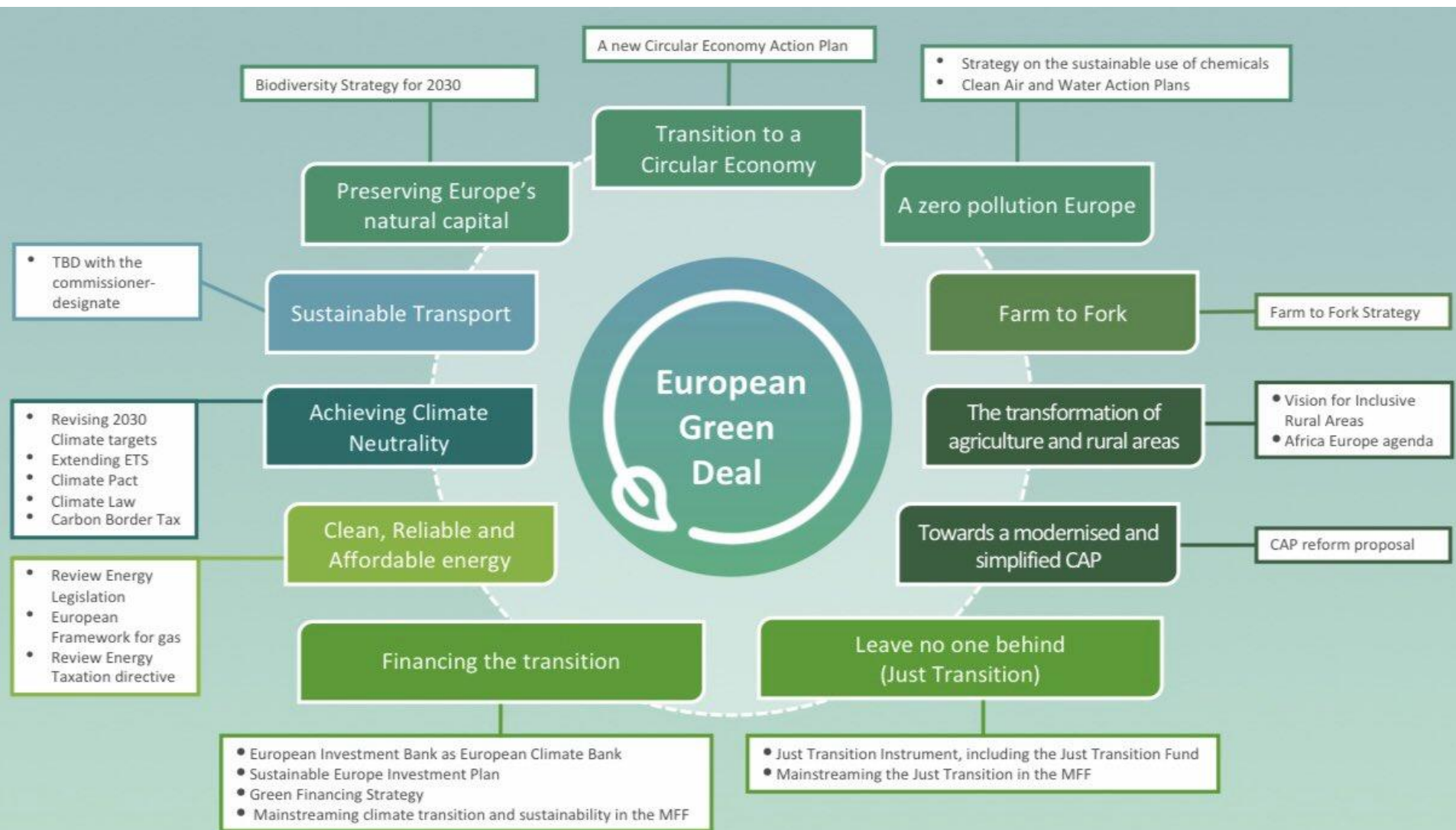
Livia.Vasakova@ec.europa.eu

Európsky ekologický dohovor

- Hlavná priorita EÚ – nová rastová stratégia, nielen energetika a životné prostredie ale aj financie, dane, verejné obstarávanie, poľnohospodárstvo, doprava, zamestnanosť a inklúzia, vzdelávanie a zručnosti
 - » Vplyv zmeny klímy už pociťujeme aj v EÚ – nárast teplôt, vlny horúčav, povodne, prudké zmeny počasia či búrky
 - » Veľký záujem verejnosti o túto tému
- Oznámenie z decembra 2019 – príloha 50 akcií vrátane financovania

European Commission

Investičný plán pre udržateľnú Európu

- 1 bilión EUR investícií
- 25% z EU rozpočtu
- InvestEU záruky na zníženie rizikovosti súkromných investícií
- EIB ako klimatická banka

- Časť plánu - Mechanizmus spravodlivej transformácie - zameraný na citlivú a spravodlivú ekologickú transformáciu

Mechanizmus spravodlivej transformácie

investície vo výške najmenej 100 miliárd EUR

podpora a financovanie regiónov, ktoré sú najviac vystavené výzvam v oblasti transformácie (vo všetkých ČŠ)

Fond spravodlivej transformácie

financovanie vo výške
€30-50 miliárd

- **Nový Fond spravodlivej transformácie (FST)** €7.5 miliardy
- **Transfer:** za každé €1 z FST €1.5-3 z ERDF/ESF+, nie viac ako 20% z celkovej alokácie
- **Národné kofinancovanie**

Poskytuje granty

InvestEU Schéma spravodlivej transformácie

mobilizuje investície až do výšky
€45 miliárd

Mobilizuje súkromné investície

Úverový nástroj verejného sektora s EIB

mobilizácia investícií vo výške
€25-30 miliárd

Znásobuje verejné financovanie

Teritoriálny plán spravodlivej transformácie pre každý oprávnený región schválený Komisiou

Poradenská a technická pomoc

Facilitácia štátnej pomoci

Mechanizmus spravodlivej transformácie

Cielenejšie ako bežné programy

- Ekonomická diverzifikácia
- Preškolo'ovanie a pomoc pri hľadani zamestnania
- Podpora v klimatickej transformácií a v udržateľnosti životného prostredia
- Rozsah pôsobnosti FST definovaný v článku 4 (exkluzívny)

Neoprávnené financovanie

- Predovšetkým výroba, spracovanie, distribúcia, skladovanie alebo spaľovanie fosílnych palív (vrátane plynu)
- Doprava (infraštruktúra)
- 2. a 3. pilier FST majú širší rozsah oprávnených činností

Oprávnené obmedzené dodatočné investície - odôvodnené v teritoriálnych plánoch spravodlivej transformácie

- Produktívne investície vo veľkých podnikoch: v prípade potreby na kompenzáciu strát pracovných miest
- Investície znižujúce emisie skleníkových plynov z ETS: v prípade potreby na zachovanie pracovných miest

Všetky operácie musia prispievať k implementácii teritoriálnych plánov spravodlivej transformácie

Možnosti financovania pre **Hornú Nitru**

- Kohézna politika 2014-2020
- Kohézna politika 2021-2027 – hlavne prioritné osy:
 - PO2 – Nízko-uhlíková a ekologickejšia Európa
 - PO4 - Sociálnejšia Európa
- Fond spravodlivej transformácie
- SRSP – financovanie štúdií a akčných plánov
- Modernizačný fond
- Finančné nástroje – EIB

2

Kohézna politika | prioritá 2: Nízkouhlíková a ekologickejšia Európa

- zlepšiť **energetickú účinnosť vo verejných a obytných budovách a MSP**
 - zavádzanie decentralizovaných kapacít v OZE-E, a podpora **OZE vo vykurovaní a chladení**
 - znížiť **emisie skleníkových plynov a znečistenie ovzdušia**
 - zaviesť riešenia pre **inteligentné rozvodové siete a skladovanie elektrickej energie**
-
- zlepšenie prístupu k dodávkam **pitnej vody, čistenie odpadových vôd**
 - prechod na obehové hospodárstvo, **väčšia prevencia a recyklácia odpadu**
 - posilnenie **biodiverzity, zelená infraštruktúra** v mestskom prostredí, **znižovanie znečistenia - monitoring, dekontaminácia a obnova priemyselných areálov**

4

Kohézna politika | prioritá 4: Sociálnejšia Európa

- podporovať začleňovanie **dlhodobo nezamestnaných do trhu práce**
- podpora adaptácie podnikov (odborná príprava) a pracovníkov na zmeny – **zvyšovanie zručností, podpora zosúladenia ponuky a dopytu**
- posilniť rodovú rovnosť na trhu práce, **zvyšovanie dostupnej starostlivosti o deti/3r**
- podporovať zkladanie **sociálnych podnikov**

- **zvýšiť kvalitu a inkluzívnosť vzdelávania**
- **zvýšiť účasť detí na vzdelávaní a starostlivosti v ranom detstve**
- podporovať rovnaký prístup ku kvalitnému a inkluzívnemu vzdelávaniu (MRC)
- **zvýšiť príťažlivosť učiteľského povolania**
- **posilňovať praktické učenie, excelentnosť a internacionalizáciu vo vzdelávaní**

- zabezpečiť rovnaký a včasný prístup ku kvalitným a cenovo dostupným **sociálnym a zdravotníckym službám**
- zlepšiť **dostupnosť služieb dlhodobej starostlivosti**
- **riešiť nedostatok pracovníkov v zdravotníctve**
- prechod z **inštitucionálnej starostlivosti na služby založené na komunitě**
- odstrániť prekážky v prístupe k vzdelávaniu, zamestnanosti, zdravotnej starostlivosti a bývaní s ohľadom na **začlenenie marginalizovaných občanov**

Mechanizmus spravodlivej transformácie

Alokácia pre Slovensko a ďalšie kroky

Slovakia's share in JTF	Aid intensity per capita (entire period) EUR	Allocation (EUR million)	JTF resources mobilised (EUR million)	JTM – all pillars incl. JTF (EUR million)
2.2	29.8	162.4	580	2170

Teritoriálne plány spravodlivej transformácie:

- » Technická pomoc prostredníctvom DG REFORM, JTF Platform
- » Nadviazať na existujúce odborné štúdie pre Hornú Nitru
- ✓ **Support for coal regions in transition Socio-economic analyses to improve the use of ESIF**
- ✓ **Analysis to increase SME support in Upper Nitra region**
- ✓ **PwC study and Action Plan for Horná Nitra**

Programovanie:

- Správy o krajinách (Country Reports) a príloha D → 26/2/2020
- Teritoriálne plány spravodlivej transformácie musia byť vypracované na národnej úrovni v spolupráci s EK

European
Commission

Just Transition Mechanism allocation (EUR million)

	JTF allocation (2018 prices)	Total estimated funding under Pillar 1* (2018 prices)	Estimated expected investments to be mobilized under Pillar 1, 2 and 3** (current prices)
BE	68	311	989
BG	458	1.710	6.205
CZ	581	2.074	7.761
DK	35	217	569
DE	877	4.614	13.387
EE	125	569	1.811
IE	30	187	490
EL	294	1.049	3.923
ES	307	1.397	4.445
FR	402	1.825	5.807
HR	66	235	879
IT	364	1.301	4.868
CY	36	163	518
LV	68	242	906
LT	97	345	1.292
LU	4	23	59
HU	92	330	1.234
MT	8	37	119
NL	220	1.045	3.174
AT	53	331	867
PL	2.000	7.692	27.344
PT	79	283	1.058
RO	757	2.704	10.116
SI	92	327	1.223
SK	162	580	2.170
FI	163	749	2.383
SE	61	380	995
Total	7.500	30.719	104.589

* including the national contribution required under the cohesion policy as well as a minimum transfer 1.5 EUR from the European Regional Development Fund and/or the Social Fund+ for every 1 EUR drawn from the JTF

** reflects total minimum funding JTF and expected investment to be mobilised in Pillar 1, 2 and 3 in nominal prices. The split by Member State is an indicative estimate.

Modernizačný fond

Základy – EU ETS Smernica 2018/410

- Objem najmenej 2% EÚ ETS pre Modernizačný fond+ ďalšie transfery
- Rozdelenie medzi 10 prijímajúcich ČŠ podľa vopred stanoveného kľúča na pridelenie:

Prioritné investície najmenej 70% Modernizačného fondu

Modernizácia energetických systémov

Obnoviteľné zdroje energie

Siete (vrátane potrubí
diaľkového vykurovania)

Elektrické prepojenia

Skladovanie energie

Zlepšenie energetickej účinnosti

Výroba energie (okrem
tuhých fosílnych palív)

Doprava, budovy,
poľnohospodárstvo a
odpad

Spravodlivá transformácia v oblastiach závislých od uhlíka

Presun / zvyšovanie
kvalifikácie pracovníkov

Vzdelávanie a hľadanie
zamestnania

Podpora start-upov

Záver

- SK sa prihlásilo k uhlíkovej neutralite
- Nízkouhlíkový mix v elektroenergetike (80%) - regionálny líder
- Región Hornej Nitry má dobrú východiskovú pozíciu- vypracovaný Akčný plán a výzvy sa riešia na európskej a národnej úrovni
- K dispozícii sú rôzne finančné zdroje

- Kľúčová bude implementácia a spolupráca/koordinácia

ĎAKUJEM ZA POZORNOSŤ

Lívia Vašáková, vedúca Sekcie ekonomických analýz,
Zastúpenie Európskej komisie na Slovensku

Livia.Vasakova@ec.europa.eu